

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СИСТЕМА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Політологія, Національна безпека»
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук

Протокол № 3 від 29 січня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Система оборони держави
Викладач (-і)	Геник Микола Антонович
Контактний телефон викладача	+380957898986
Е-mail викладача	mykola.genyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/9e7c6077a103081ffbf3
Консультації	Вівторок, 15.00-16.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теорія та нормативна база в сфері захисту держави від військової агресії та різного типу загроз. Дисципліна “Система оборони держави” є нормативним компонентом освітньої програми підготовки фахівців з політології за освітнім рівнем «бакалавр». Курс складається з двох змістовних модулів. Перший - присвячений вивченню нормативно-правової бази оборони держави та структури і призначення Збройних Сил України. Другий – аналізу невійськових загроз безпеці держави та способів протидії.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> викладання дисципліни є формування системних знань здобувачів у галузі оборони держави. Здобувач повинен засвоїти весь матеріал з курсу при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи, колоквіумів. Засвоїти важливі проблеми з курсу, вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності. <i>Завдання:</i> ознайомити здобувачів з основами оборони держави. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен <i>знати</i>: – нормативно-правову базу в сфері оборони держави; - структуру військового управління, призначення і види Збройних Сил; – концептуальні підходи і методи аналізу військової політики і оборонного планування; <i>вміти</i>: – застосовувати на практиці набуті знання з курсу «Система оборони держави»; – орієнтуватися в проблемах військової політики, – вміти аналізувати військово-політичні процеси в Україні і світі. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є опанування здобувачами понятійно-категоріальним апаратом курсу «Система оборони держави»; усвідомлення взаємопов’язаності оборонної політики з іншими процесами в державі і на міжнародній арені; з’ясування основ формування воєнної доктрини і військової політики держави; вміння проаналізувати стратегію і тактику військових дій; структуру і функції видів Збройних Сил; озброїти здобувачів основами системного підходу до аналізу різного типу загроз безпеці; ознайомлення з науковим інструментарієм дослідження системи оборони.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність ІК-1. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній та безпековій сферах, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосуванням теорій та методів політичної науки	

- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності
- СК-7. Здатність застосувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, зокрема, з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.
- СК-10. Здатність аналізувати та розуміти сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин, їх вплив на національну безпеку держави, об'єктивний характер європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів, шляхи досягнення сумісності із збройними силами країн Організації Північноатлантичного договору (НАТО).
- СК-11. Здатність аналізувати основні проблеми забезпечення сфер національної безпеки, зрозуміло надавати оцінку тенденціям розвитку державної політики у сферах національної безпеки, аналізувати доктрини та стратегії національної безпеки іноземних держав та визначати потенційний негативний вплив їх реалізації на національну безпеку України.
- Програмні результати навчання
- РН-17. Використовувати законодавство, вітчизняний та зарубіжний досвід у сферах забезпечення національної безпеки, здійснювати науковий аналіз її сучасного стану.
- РН-18. Виявляти загрози національній безпеці держави у відповідних сферах, тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій (аварій, катастроф тощо), узагальнювати та аналізувати причини їх виникнення, розробляти та організовувати проведення заходів із протидії актуальним і потенційним загрозам.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год
самостійна робота	60 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	052 Політологія	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу “Система оборони держави”	2		4
Тема 2. Нормативно-правова база в сфері оборони держави		2	4
Тема 3. Повноваження і функції центральних органів влади у сфері оборони		2	4
Тема 4. Структура Збройних Сил України	2		4
Тема 5. Комплектація Збройних Сил		2	4
Тема 6. Система підготовки військових кадрів	2		4
Тема 7. Міжнародні військові навчання і маневри в Україні і Східній Європі		2	4
Тема 8. Військово-промисловий комплекс України		2	4
Тема 9. Підготовка держави до оборони		2	4
Тема 10. Стратегія і тактика військових дій		2	4
Тема 11. Завдання і функції спеціальних служб України		2	4
Тема 12. Занепад держави як екзистенціальна загроза	2		4

Тема 13. Міжнародний тероризм в контексті загроз безпеці	2		4
Тема 14. Захист держави в енергетичній сфері		2	4
Тема 15. Захист держави в інформаційній сфері	2		4
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів передбачає: 1) відповіді на семінарських заняттях – 50 балів; 2) написання контрольної письмової роботи – 10 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру– 10 балів (з них 5 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення). 4) проходження тематичних тестів – 30 балів. Загальна кількість – 100 балів. <table><tr><th>Оцінка в балах</th><th>Оцінка національній шкалі</th><th>Оцінка за шкалою ECTS</th><th>Оцінка за залік</th></tr><tr><td>90-100</td><td>відмінно</td><td>A</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>80-89</td><td rowspan="3">добре</td><td>B</td></tr><tr><td>70-79</td><td>C</td></tr><tr><td>60-69</td><td>D</td></tr><tr><td>50-59</td><td>задовільно</td><td>E</td></tr><tr><td>26-49</td><td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td><td>FX</td><td rowspan="2">незараховано</td></tr><tr><td>1-25</td><td>незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td><td>F</td></tr></table>	Оцінка в балах	Оцінка національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік	90-100	відмінно	A	зараховано	80-89	добре	B	70-79	C	60-69	D	50-59	задовільно	E	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Оцінка в балах	Оцінка національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік																							
90-100	відмінно	A	зараховано																							
80-89	добре	B																								
70-79		C																								
60-69		D																								
50-59	задовільно	E																								
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано																							
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																								
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо здобувач не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. 3) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: виявлення розуміння сутності понять і термінів; вміння структурувати основні принципи та методи дослідження; знання теоретичних засад, завдань, методів. Загальна кількість – 10 балів. Контрольна робота включає: • 2 теоретичні завдання (оцінюється по 5 балів кожне); Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання: 1-4 б. – відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу																									

	інформацію про історичний період або одиничні конкретні факти. 5-7 б. – відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; здобувач демонструє знання окремих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей або допускає значні помилки; не володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; узагальнення відсутні. 8-12 б. – відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; здобувач розкриває історичний процес в рамках питання із значними пробілами та розривами; демонструє знання найбільш важливих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні. 13-16 б. – відповідь структурована, містить або вступ або висновок; здобувач розкриває історичний процес в рамках конкретного питання із певними пробілами та розривами; демонструє знання значної кількості історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, проте допускає окремі помилки; володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; робить фрагментарні узагальнення, усвідомлює роль і значення конкретних подій. 18-20 б. – відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; здобувач повноцінно розкриває історичний процес в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей; на високому рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми. Контрольна робота на стаціонарі виконується на передостанньому семінарському занятті. Здобувачі заочної форми повинні здати її в електронному вигляді у термін до 1 травня.
Семінарські заняття	Відвідування та активна участь здобувачів у роботі семінарських занять також є обов’язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів. При переведенні в бали в сумі можна набрати 50 балів. Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так

	і з практичної підготовки відповідно до національної шкали (5 балів) за такими критеріями: – «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені здобувачом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. 2) індивідуальної роботи. 3) підсумкової контрольної роботи. Здобувач (-ка) допускається до підсумкового контролю в грудні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль рівня знань та успішності здобувачів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у

	відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Підсумкова оцінка виставляється здобувачу в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проєктів та контрольних (тестових) завдань. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Політика курсу</u> полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними. <u>Академічна доброчесність:</u> Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних 4 пристроїв). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Відвідування занять Відвідування лекцій та семінарських занять для здобувачів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності здобувача (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт –вівторок, 15.00 год. – 16.00 год. <u>Неформальна освіта:</u> Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)	
8. Рекомендована література	
https://www.president.gov.ua Президент України https://www.rada.gov.ua Верховна Рада України https://www.rnbo.gov.ua Рада національної безпеки і оборони https://www.mil.gov.ua Міністерство оборони України Закон України «Про оборону України» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text Про Воєнну доктрину України // https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=648%2F2004#Text Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України" //	

<https://fisu.gov.ua/download/activity/ukaz-strateg-nats-bezpeky.pdf>

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року "Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України" // <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>

- Бадер А., Вовк С. Прийоми та засоби інформаційної війни. Переосмислення проблеми. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 54. С. 145–153.
- Бадер А. Керовані чутки як засіб інформаційної агресії: постановка проблеми. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 56. С. 178–186.
- Бадер А. Механізми протидії керованим чуткам як засіб боротьби з інформаційною агресією. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 50–57.
- Батрименко О., Борсук А. Мілітаризм як чинник сучасної державної політики. Політологічний вісник *Politology Bulletin*: Збірник наукових праць. 2024. № 92. С. 153–162.
- Білоусов М. Політичне підґрунтя та інституційне забезпечення інформаційної безпеки ЄС. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 54. С. 162–172.
- Буряченко О. Сучасні виклики глобальної інформаційної безпеки. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 247–254.
- Вівчар І., Крет Р., Кундеус О. Миротворчі та безпекові механізми регулювання сучасних міжнародних відносин. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології». 2024. Том 45. С. 46–53.
- Вовк С. Практики протидії інформаційній агресії Росії. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 68–73.
- Восвудський О. Взаємодія державних та приватних ініціатив у сфері сталого розвитку: виклики та перспективи. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 255–261.
- Вознюк О. Інформаційна війна як інструмент міжнародної політики (досвід для України). Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 50. С. 9–19.
- Габро І., Шевчук О. Основні напрямки співпраці США та Японії в межах військово-політичного союзу у ХХІ ст. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 49. С. 55–62.
- Гайко О., Чайка О. Політична карикатура як елемент гібридної війни Росії проти України (2014–2022 рр.) Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології». 2024. Том 45. С. 62–68.
- Герасимчук Т. Вплив позасистемних кризових чинників на структурні зміни в міжнародній системі: синергетичний підхід. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 269–284.
- Горбачова Л., Івасечко О. Особливості та перспективи співробітництва скандинавських країн у межах Північного оборонного співробітництва NORDEFCO. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 56. С. 203–209.
- Гурак І., Супрун В. Російський контекст воєнно-політичних загроз і викликів для національної безпеки України за часів президентства Віктора Януковича. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 50. С. 69–78.
- Даниленко С. Роль інституцій громадянського суспільства у формуванні безпекового простору держав Центрально-Східної Європи. Політологічний вісник *Politology Bulletin*: Збірник наукових праць. 2024. № 92. С. 254–267.
- Журба І. Міжнародні актори та сепаратистські рухи: аналіз архітекτονіки підтримки. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип.

54. С. 204–211.

- Запорізька І. Перевороти в Західній Африці: чи є кінець регіональній нестабільності? Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 49. С. 75-83.
- Звоздецька О., Лучик О. Особливості проявів правого екстремізму та тероризму в європейському інформаційному просторі. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 49. С. 186-201.
- Івасечко О., Гасин Р. Міжнародна співпраця НАТО в галузі оборонних інновацій. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 300–306.
- Івасечко О., Турчин Я., Цебенко О. Загрози, сценарії та перспективи реалізації глобального лідерства ЄС щодо кліматичних змін в умовах сучасних викликів. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 307–316.
- Кан Д. С., Семеніст І. Відносини Росії та КНДР на сучасному етапі. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 75-79.
- Кліматична політика Китаю в добу глобальних змін клімату.
- Колос М.Д. Стратегія двосторонніх безпекових договорів України: переваги та недоліки. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 49. С. 27-43.
- Концептуальні зміни парадигми війни та миру в процесі трансформації сучасної світової політики.
- Крап А. Гібридні загрози як новий виклик національній безпеці в епоху інформаційних воєн. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 88-96.
- Лазебник Я. Концепція національної стійкості: український контекст. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 56. С. 210-222.
- Лоза В. Політична і суспільна практика ідеології рашизму як вагомий чинник глобальної дестабілізації. Політологічний вісник *Politology Bulletin*: Збірник наукових праць. 2024. № 92. С. 81-88.
- Маліка А. Вплив військового конфлікту в Україні на глобальні логістичні мережі та міжнародні економічні відносини. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2024. Том 59, № 2. С. 50-52.
- Марусинець М. Особливості дипломатичних зусиль США щодо встановлення миру в Північній Ірландії: від Дж. Форда до Дж. Буша-молодшого. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 107-118.
- Михальчук І., Івасечко О. Мілітаризація Арктики та геополітична конкуренція в регіоні. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 127-133.
- Моренчук А., Хомич І. Російсько-іранське співробітництво як загроза національній та глобальній безпеці. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 50. С. 20-31.
- Мосора М. Сепаратизм як етнополітичний конфлікт: загрози для України та виклики для Польщі. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. № 49. С. 44-54.
- Назаров М., Лимонько А. Перспективна модель організації багаторівневої комплексної системи оцінювання ризиків і загроз національній безпеці України. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 54. С. 266–271.
- Олійник-Дьомочко М. С. Трансформація безпекової ситуації в Центральному Сахелі після завершення операції «Бархан». *Empirio*. 2025. Том 2, № 1. С. 92-101.
- Пацьора Ж. Комунікаційна політика в сучасному безпековому середовищі. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2024. Том 59, № 2. С. 58-65.
- Пашковський В. До питання про політико-правове забезпечення інформаційної безпеки

- України: від становлення до змін воєнного часу. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 56. С. 276-286.
- Петік Я. Огляд засідань відкритої робочої групи ООН щодо безпеки в кіберпросторі на фоні війни в Україні в 2023 році. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2024. Том 59, № 2. С. 41-44.
- Плазова Т., Тимошук О. Геополітичні наслідки неоголошеної російсько-української війни для європейської спільноти. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 134-142.
- Романюк Н., Запотічний Б. Реалізація спільної політики безпеки і оборони Європейського Союзу в контексті російської агресії проти України. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 54. С. 277-284.
- Рубан А., Дем'яненко В., Прядко Т. Національна безпека України в умовах глобальної нестабільності. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 54. С. 285-291.
- Рущкий С. Цифрова пропаганда в аспекті сучасного інформаційного протиборства. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 437-443.
- Сергеев В., Загурська В., Пащенко В. Демократичне ухвалення безпекових рішень: інституційні основи аналізу політичних альтернатив. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 143-149.
- Сингаєвська Д., Дем'янчук О. Енергетична сек'юритизація ЄС: місце України в європейській енергетичній системі. Політичні дослідження. 2024. № 1 (7). С. 159-171.
- Сухорольська І., Сухорольський П. Репутаційна безпека України в умовах війни: роль діаспори. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 478-485.
- Туренко В., Перепелиця Н. Гуманітарна політика та інформаційна безпека як основні аспекти протидії поширенню війни Росії проти України. Політологічний вісник *Politology Bulletin*: Збірник наукових праць. 2024. № 92. С. 331-343.
- Фомін І. Вплив російської пропаганди та дезінформації на формування громадської думки в країнах ЄС. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 56. С. 325-333.
- Чередніченко А. Невизначений статус-кво як запорука миру в Тайванській протоці. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 525-531.
- Шкіра Ю. Протидія дезінформації та посилення інформаційної стійкості: стратегічна відповідь ЄС на гібридні загрози. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 57. С. 184-191.
- Шпанько М. Сирійська криза: локальний конфлікт чи системна війна? Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2024. Том 59, № 2. С. 53-57.
- Andrushchenko S. V., Buiak M. B. EU energy risk management concept implementation among member states: case studies of Poland. *Actual problems of international relations*. 2024. Vol. 1, No 161. P. 11-19. Впровадження концепції управління енергетичними ризиками в країнах-членах Європейського Союзу: case study на прикладі Польщі.
- Buzarov A. Evolution of military-political cooperation in the Ramstein format (2022-2024). *Actual problems of international relations*. 2024. Vol. 1, No 161. P. 84-90. Еволюція військово-політичного співробітництва в форматі «Рамштайн» (2022-2024 pp.)
- Chupis A., Lepska N. Conceptual shifts in the paradigm of war and peace amid the transformation of contemporary world politics. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 54. С. 337-349.
- Dubov D., Dubova S. A global shortfall of cyber workforce: evaluating the U.S. strategy

- approach and Ukraine's emerging challenges. Actual problems of international relations. 2025. Vol. 1, No 162. P. 55-62. (Глобальна криза з нестачею кіберфахівців: оцінка стратегічного підходу США та виклики для України.)
- Kovtun O.Y., Terzi D.V. Military and political changes in NATO as response to Russia's full-scale invasion of Ukraine. Actual problems of international relations. 2024. Vol. 1, No 161. P. 4-10. Військово-політичні зміни в НАТО у відповідь на повномасштабне російське вторгнення в Україну.
- Pashkov V. Dynamics of Us-Ukrainian defence cooperation (2014-2021): from B. Obama to J. Biden. Actual problems of international relations. 2024. Vol. 1, No 161. P. 37-45. Динаміка співпраці США та України в оборонній сфері (2014-2021): від Обама до Байдена
- Pipchenko N., Yurii A. Media literacy and psychological resilience: the Swedish approach to countering disinformation. Actual problems of international relations. 2025. Vol. 1, No 162. P. 16-23. (Піпченко Н., Юрій А. Медіаграмотність і психологічна стійкість: Шведський підхід до протидії дезінформації).
- Pryiatelchuk O., Namoniuk V. Structure and dynamics of the global arms and military equipment market. Actual problems of international relations. 2025. Vol. 1, No 162. P. 73-82. Структура та динаміка розвитку світового ринку озброєнь та військової техніки.
- Shevchenko O. China's climate policy in the age of global climate change. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2024. Том 59, № 2. С. 28-34.
- Skrypnyk M. Threat to the US' nuclear order: China and Russia deterrence crisis 2024. Actual problems of international relations. 2025. Vol. 1, No 162. P. 24-34. (Скрипник М. Загроза ядерному порядку США: криза стримування Китаю та Росії у 2024)
- Zabara I. M. Derkach O. Artificial intelligence: military challenges to international order and contours of international legal regulation. Actual problems of international relations. 2024. Vol. 1, No 161. P. 109-114. Штучний інтелект: військові виклики міжнародному порядку і контури міжнародно-правового регулювання
- Луценко Ю. В. Поняття та зміст воєнної безпеки України у світлі сучасних викликів та загроз // Актуальні проблеми міжнародних відносин: збірник наукових праць.- К.: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин, 2019. - Вип. 137. – С. 33-46.
- Шевченко Ю. М. Аналіз Стратегічного огляду оборони та національної безпеки Франції 2017 у контексті нових викликів і загроз // Гілея.- 2018.- Вип. 133.- С. 294-297.
- Бірюков Д. С. Концептуалізація захисту критичної інфраструктури в сучасних безпекових дослідженнях // Гілея.- 2016.- Вип. 108.- С. 231-234.
- Вонсович О. С. Вплив політичної кризи в Україні на функціонування системи забезпечення національної безпеки // Гілея.- 2018.- Вип. 128.- С. 303-307.
- Вонсович О. С. Позитивні та негативні аспекти Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2017 рік // Гілея.- 2017.- Вип. 121.- С. 185-189.
- Вонсович О. С. Стратегічний оборонний бюлетень України до 2020 р.: аналітичні оцінки // Гілея.- 2016.- Вип. 110.- С. 369-373.
- Вонсович О. С. Стратегія національної безпеки США 2017 р.: нові підходи щодо боротьби із пріоритетними викликами та загрозами // Гілея.- 2018.- Вип. 129.- С. 332-335.
- Долженко О. О. Концептуальні засади та понятійно-категоріальне визначення «гібридної війни» в контексті загроз національній безпеці України // Гілея.- 2018.- Вип. 128.- С. 315-317.
- Андрійчук Т. Інструменти деліберативної демократії: можливості застосування у воєнний та повоєнний час в Україні // Політичні дослідження, 2023, № 1 (5), с. 48-67.
- Березовенко А. Російсько-українська війна в українському політичному дискурсі // Політичні дослідження, 2021, № 2, с. 97-110.
- Геник М. Методологічні проблеми міждисциплінарних досліджень миру // Політичні дослідження, 2021, № 1, с. 8-21.
- Genyk M. The influence of Polish-Ukrainian reconciliation on security East Central European region / Mykola Genyk //Newsletter of Precarpathian University. Political science / Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. - Ivano-Frankivsk: Issue 11. – 2017. – P.115-123.

- Кобець Ю.В., Генік М.А. Політика безпеки і оборони ЄС: виклики для України в сучасних умовах. Національні інтереси України. 2025. № 2 (7). С. 1130-1142.
- Генік М.А. Від Міжмор'я до НАТО: Еволюція системи міжнародної безпеки у Центрально-Східній Європі у період трансформації // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна.- № 760.- Серія "Питання політології". - Вип. 9.- Харків, 2007.- С. 273-280.
- Дмитренко М. Цивілізаційні виклики сучасності в контексті концепцій перевлаштування світу // Політичні дослідження, 2021, № 2, с. 150-169.
- Єленський В. Православ'я в процесі політичних трансформацій посткомуністичного простору // Політичні дослідження, 2021, № 1, с. 123-141.
- Кондратенко О. Криза східного вектора зовнішньої політики України // Політичні дослідження, 2022, № 1 (3), с. 138-163.
- Кононенко Н. Легітимність влади: чинники детермінації у повоєнній Україні // Політичні дослідження, 2023, № 1 (5), с. 68-86.
- Овчар І. Інститут президента в умовах воєнного стану // Політичні дослідження, 2023, № 1 (5), с. 108-122.
- Пашков В. Ядерне роззброєння як каталізатор українсько-американських відносин // Політичні дослідження, 2022, № 2 (4), с. 119-139.
- Потапенко В., Павленко І., Нагірний В. Внутрішньополітичні загрози під час війни та у повоєнний час: пошук шляхів мінімізації // Політичні дослідження, 2023, № 2 (6), с.87-102.
- Редькіна А.Українські національні інтереси й цінності: суспільне усвідомлення та переоцінка // Політичні дослідження, 2023, № 1 (5), с. 144-162.
- Романова В., Умланд А. Відносини по лінії центр-периферія в Україні: ресурси підвищення стійкості держави // Політичні дослідження, 2023, № 2 (6), с. 103-122.
- Рябчук М. Називаючи речі своїми іменами. Російська пропагандистська риторика як вірогідний доказ геноцидних намірів // Політичні дослідження, 2023, № 2 (6), с.146-161.
- Смолянук В. Національна безпека незалежної України: досягнення сутності // Політичні дослідження, 2021, № 1, с. 163-186.
- Kennedy P. The Rise and Fall of the Great Powers. Economic Change and the Military Conflict from 1500 to 2000. – London: Fontana Press, 1989. – 898 p.
- Les Nouvelles Relations Internationales. Pratiques et théories / Sous la direction de Marie-Claude Smouts / Références inédites.– Paris: Presses de Sciences Po, 1998.– 410 p.
- Stosunki międzynarodowe / Praca zbiorowa pod red. Włodzimierza Malendowskiego i Czesława Mojsiewicza.– Wrocław: Atla2, 2000.– 648 s.
- Stosunki międzynarodowe. Geneza, struktura, dynamika / Pod redakcją naukową Edwarda Haliżaka i Romana Kuźniara. – Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2000.– 587 s.

Микола Генік,
доцент кафедри
політичних наук